

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 8 K, pol leta 4 K in za četr leta 2 K. — Naročnina za Nemčijo 8 K, za druge izvenavstrijske dežele 8 K. Kdor hodi sam po njega, plača na leto samo 7 K. — Naročnina se pošilja na: Upravnštvo „Slovenskega Gospodarja“ v Mariboru. — List se dopošilja do odgovoda. — Udjce „Katoliškega fiskovnega društva“ dobivajo list brez posebne naročnine. — Posamezni listi stanejo 16 vin. — Uredništvo: Koroška cesta štev. 5. — Rokopisi se ne vrčajo. — Upravnštvo: Koroška cesta štev. 5, sprejme naročnino, inserate in reklamacije.

Za inserate se plačuje od enostopne petitrirste za enkrat 48 vin, ali kar je isto, 1 kvadratni centimeter prostora stane 36 vin. Za večkratne oglase primeren popust. V oddelku „Maia naznana“ stane beseda 10 vin. — Inserati se sprejemajo do torka opoldne. — Nezaprite reklamacije so poštnine proste.

Mirovna konferenca

Že v bližnjih dneh se bo otvorila mirovna konferenca v Verzalju pri Parizu na Francoskem. Sklenjen bo predvsem predmir, ki bi naj določil glavne in bistvene točke bodoče mirovne pogodbe. Pečal se bo z ustanovitvijo, oziroma potrditvijo novih držav in njihovih mej. Naši delegati in njihovi svetovalci so deloma že odpotovali, deloma odpotujejo te dni proti Parizu. Ameriški listi poročajo, da seje mirovne konference nikakor ne bodo javne, k večjemu bodo objavljeni sklepi konference in navedene utemeljitve sklepov. Hoteli, v katerih bodo stanovali odposlanci mirovne konference, bodo strogo zastraženi po posebnih stražah. Na vseh omarah, pisalnih mizah in ročnih torbicah brzih selov bodo odstranili stare ključe in jih nadomestili s posebnimi novimi ključi iz Anglije in Amerike. Vse to se bo izvršilo pod nadzorstvom ameriških in angleških tajnih politistov.

Za meje slovenskega in jugoslovanskega ozemlja.

V nekaj dnevih se bo mirovna konferenca v Parizu Versaillesu otvorila ter bo začela delovati. Gre predvsem za predmir, ki bo določil bistvene točke bodoče mirovne pogodbe ter se zlasti pečal z ustanovitvijo, odnosno potrditvijo novih držav in njihovih mej. Med razpravami, ki se bodo že v krafkem začele, bo zavzemala važno mesto Jugoslavija. Mednarodnopravno se bo določil in priznal njen obstanek in njen teritorialni obseg. Kar se poslednjega dostaže, gredo naši delegati na mirovno konferenco z najboljšimi nadami in hkrati tudi z najboljšo strokovno opremo. Predvsem je zasluga Narodnih svetov, kakor osrednjega v Ljubljani, tako zlasti dejelnega za Štajersko in Koroško, da se je določitev mej jugoslovanske države prav skrbno pripravila in stvarno podprla z zgodovinskimi, narodnopravnimi in gospodarskimi razlogi. Člani Narodnih svetov, osobito tisti, ki se jim je poverila posebna naloga glede na naše državne meje, so z veliko pozitivnoščjo in vztrajnostjo to vprašanje preučevali in pri tem niso puščali v nemar niti najmanjše točke, ki pride v postev v tej velevažni zadevi. Smotreno začeto delo se je stopnjevalo in izpopolnjevalo od splošnega obrisa državnih mej, objavljenega v prvih dneh, ko je Narodni svet za Štajersko začel svoje delovanje, do popolnega in vse podrobnosti obsegajočega elaborata, s katerim gredo naši delegati v Pariz. Z njimi tudi gredo kot svetovalci tisti možje, ki so večaki v tem prevažnem vprašanju ter so se prav posebno trudili za njegovo ugodno rešitev. Spremlja jih gorka in iskrena želja vsega našega ljudstva, naj bi se jim posrečilo na mirovni konferenci doseči tako določitev teritorialnega obsega naše države, kakor ga pričakuje celokupen naš narod. Vsaka ped slovenske zemlje in slehern slovenski človek bodi v jugoslovanski državi. Uspeh naših delegatov in njihovih svetovalcev na mirovni konferenci bo trajen uspeh naše države.

Naša stvar stoji dobro.

Ljubljana, 13. jan.

Iz Pariza poročajo jugoslovanski člani mirovne konference, da stoji naša stvar glede določitve mej prav dobro. Na severu dobimo mejo, kako daleč jo Slovenci hočemo. Na jugozapadu pa nam je v

najneugodnejšem slučaju zagotovljena kot meja reka Soča, dočim bi tvoril Trst z zpadno Istro nekako avtonomno državo pod mednarodnim nadzorstvom. V tem slučaju bi bil imenovan za gubernija mesta Trst in zapadne Istre kak Anglež.

Napad nemških divjakov na Lučane.

Tudi naši Štajerski Nemci so nameravali upasti v slovensko ozemlje, kakor njih divjaški bratci na Koroškem. V torek, dne 14. januarja zjutraj ob pol 4 uri so močne nemške tolpe od vseh 4 strani napadle naše jugoslovanske postojanke v Lučnah. Napad je bil sijajno odbit. Naše izgube so 2 ranjena pešča in 3 vjeti. Naši so pa vjeli 1 nemškega poročnika, 1 narednika in 1 pešča. Ubitega s kroglo v čelo so naši po praski našli nemškega poštnega sluge v Lučnah, ki je bil nemškim napadalcem za vodnika. Naša vrla posadka se je držala nad vse hvalevredno. Hvala gre brez izjeme vsem vojakom, časnikom in orožni kom. Nemcem se je napad popolnoma izjalovil; bežali in razkropili so se na vse 4 strani. Vrlo je sodeloval oddelek mariborskega polka s strojnimi cami. Nemci so imeli več mrtvih in ranjenih, katere pa so večinoma vzeli s seboj. Duh našega vojaštva je izboren. Naša postojanka stoji trdn. Naše prebivalstvo na meji je lahko mirno. Ni prav nobene nevarnosti, da bi Nemci prodriči v naše kraje.

Nemška zavratnost in hinavščina se je pokazala pri napadu na Lučane zopet v pravi luči. Deželni glavar pl. Kaan, na katerega besedo mnogi preveč dajo, je dosedaj vedno zatrjeval, da nimajo Nemci prav nobenega namena napasti naše postojanke. Ko pa so v torek Nemci klub Kaanovemu zatrjevanju zahrbitno napadli Lučane, je bil zopet Kaan prvi, ki je telefonično zatrjeval, da on o pripravah za napad ni ničesar vedel in da ga obžaluje. Znano pa je, da se je zadnje dni pred napadom Kaan pridno vozil po vseh krajih od Radgona do Lučan in da se je torej lahko dobro podučil o nameravanih napadih. Nemška zahrbnost in hinavščina!

Do nemškega napada je prišlo posebno radi tega, ker so nekateri hujškači v trgu in okolici očitno hujškali proti Jugoslovaniom. Tako je n. pr. nemškonacionalni kaplan Pihler v nedeljo, dne 12. januarja raz prižnice v Lučnah govoril v taki obliki, da je postal ljudstvo razburjeno. Tako je prišlo do napada na našo posadko. Pihlerja so dne 14. januarja izročili mariborskemu državnemu pravdinstvu.

Položaj ob mejah.

Dne 10. januarja zjutraj so Nemci z močnimi silami, in sicer s poljskimi in težkimi topovi dva krat napadli naše postojanke pri Podrožčici na Koroškem. Napadi Nemcov so bili odbiti. Pri teh napadih so imeli Nemci težke izgube. Tudi pri Ljubljani so se morali Nemci umakniti na Mali Ljubelj. Istočasno je bil odbit napad nemških topov na naše čete pri Lipi, pač pa so Nemci zasedli Djekše. Tudi pri Borovljah so se vršili hudi boji. Nemci so dne 8. januarja s topovi napadli Borovlje. Prvi napadi so bili odbiti in se le popoldne istega dne se je veliki nemški premoči posrečilo zaseseti Borovlje. Naše maloštevilne čete so se umaknile do Podgorje. V tem boju je bil težko ranjen major Lavrič, poveljnik naših čet na Koroškem, in je prišel v vjetništvo. Njegov pribor je pa padel. Nemci na Slovenskem Koroškem grdo divjajo. Slovence pretepajo, vlačijo po blatu, zapirajo v ječe in jih oropajo vsega imetja. Divjašta koroški Nemci presegajo ona izza turških na valov na Slovensko. Narednik, ki je bil ranjen v

teh bojih in se sedaj zdravi na Štajerskem, označuje divjaštva koroških Nemcev sledče: »Bojeval sem se v Srbiji, v Črnigori, Albaniji, Macedoniji, v Rumuniji, v Rusiji in na Beneškem, toda takih divjakov, kakršni so koroški Nemci, nisem videl nikjer!« Ko smo poslali na Koroško močna ojačanja, so Nemci zaprosili za premirje, ki je bilo sprejeto. Premirje se je začelo dne 14. januarja ob 8. uri zjutraj. Nemci so v noči od 13. na 14. januarja na zelo neroden način napravili napad na Lučane ob Štajerski meji. Napad se je ponosrečil. Prekmurje se še žal nahaja v mačtarški, Medžimurje pa je v jugoslovanski oblasti.

Slovenski mladeniči!

Jugoslavija vas kliče!

Slovenski Štajer je bil že od nekdaj znan po svojih vrlih in narodnozavednih mladeničih. Če je slovenska domovina klicala naše mladeniče na delo in pomoč, povsod so bili na mestu. Bili so glavna opora našim voditeljem v volilnih bojih, steber naših izobraževalnih organizacij in opora svojim staršem. Stara nemška Avstrija nam je ubila na tisoč teh naših junakov. V čistem domoljubju so bili naši tako navdušeni za bojevanje, da so žrtvovali svoje življenje, zdrave ude in svoje imetje. Več kot stiri leta so se borili za tuje. Sedaj pa kliče naše mladeniče osvobojena Jugoslavija na pomoč. Na kliče jih na vojsko, temveč potrebuje jih samo, da napravi red v domovini in da zastraži naše meje pred vpodom Láhov, Nemcov in Madjarov v naše kraje. Pod orožje so pozvani mladeniči letnikov 1895, 1896, 1897, 1898 in 1899. Prijaviti se morajo pri svojih vojaških poveljstvih najpozneje do dne 20. januarja 1919. Oblast priporoča, da se zberejo vsi mladeniči omenjenih letnikov po občinah in skupno pod vodstvom župana pojdejo k zglaševanju. Kdor se do 21. januarja ne bo prostovoljno prijavil za vojaško službo, kakor določa zakonita vladna odredba, njega se bo smatralo za navadnega ubežnika (dezertera). Vojaška oblast v Ljubljani je izjala dne 12. januarja ta le razglas:

»V nekaterih krajih se vpoklicanci letnikov 1895—1899 niso odzvali pozivu. Dotičniki se bodo s silo pritirali v vojaško službo ter bodo kot ubežniki najstrožje kaznovani po vojnih postavah. Strogo bodo kaznovani tudi oni, ki dajejo tem ubežnikom potuh s tem, da jih imajo v službi, jih hranijo, skrivajo ali jim prigovarjajo, naj ne odrijejo v vojaško službo.«

Prepričani smo, da naših slovenskih mladeničev ne bo treba tirati s silo v vojaško službo, temveč da bodo imeli toliko zdravega razuma in narodne zavesti, da se bodo prostovoljno še za nekaj mesecov postavili v službo jugoslovanske domovine.

Slovenski mladeniči, pokazite se poštenjake, ne bodite ubežniki! Slovenski starši, pošljite svoje sinove na pomoč Jugoslaviji! Bratje, sestre in drugi sorodniki, uplivajte na svoje brate in druge svoje omenjenih letnikov, naj si ne omadežujejo slovenskega imena z označbo »ubežnik«. Kdor le more, naj se za nekaj časa odtrga od doma in naj stopi v službo domovine!

Slava mladeničem, ki dajo svoje moči domovini na razpolago v času, ko jih najbolj potrebuje!

Zigosanje bankovcev.

Vlada je naročila, da se morajo stari avstro-ogrski bankovci te dni zigosati, t. j. Štemplati. Zigosanje se vrši radi tega, da se dožene, koliko papirnatega denarja, ki ga je izdala avstro-ogrška banka, je v ozemlju jugoslovanske države in da se prepreči uvoz bankovcev iz Nemške Avstrije.

Žigosanje se vrši do pondeljka, dne 20. januarja zvečer. Bankovci, ki do tega časa ne bodo žigani, ne bodo imeli prav nobene veljave. Radi tega mora vsakdo svoj papirnat denar te dni pri nesti na deželi k občinskemu uradu, kjer bodo posebne komisije žigosale bankovce. Po mestih in trgi pa bodo žigosanje izvrševali tudi denarni zavodi: posojilnice, hranilnice in banke. Kdor pa se hoče izogniti žigosanju bankovcev, pa naj denar enostavno naloži v posojilnici, hranilnici, na pošti, ali pri davkarji. Še enkrat povdarjam: Ves papirnati denar kronske veljave, ki do pondeljka, dne 20. januarja 1919 zvečer ne bo žigovan (stempljan), bo brez veljave. Naj torej nihče ne skriva bankovcev, temveč jih naj takoj nese h komisiji pri občini, ali pa jih v hranilnici ali banki zamenja za že stempljane bankovce. Poznejše jadikovanje ne bo nič pomagalo. Pri občinskih komisijah se mora za vsakega izpolnit posebna tiskovina, na katero se zapiše, koliko posameznih vrst bankovcev je prinesel za žigosanje. Posamezni izvod tiskovine stane 5 v. Povdarjam, da žigani bankovci ne izgubijo svoje veljave, temveč bo v bodoče edino z ožigosanimi bankovci mogoče plačevati davke in obresti ali pa nakupiti blago. Da torej naši ljudje ne bodo imeli škode, naj da vsakdo takoj svoje bankovce žigosi.

Zigosanje bankovcev v Mariboru. Okrajno glavarstvo v Mariboru razglaša: Žigosanje (stempljanje) in steje avstroogrskih bankovcev (papirnatega denara) se vrši za stranke, ki stanujejo v mestu Maribor ter v občinah: Studenci, Radvina, Tezno, Pobrež, Št. Peter, Lajteršberg in Krčevine v času: Od 14. prosinca 1919 (torek) do včetega 20. prosinca 1919 (pondeljek) vsak dan od 8. ure zjutraj do 2. ure popoldne. Ves papirnati denar kronske veljave, ki do 2. ure popoldne dne 20. prosinca 1919 ne bo žigovan (stempljan) bo brez veljave. I. Žigosanje (stempljanje) bodo sami izvedli slediči denarni zavodi: Posojilnica v Mariboru, Spodnjestajerska ljudska posojilnica v Mariboru, Občinska hranilnica v Mariboru, Štajerske ekomptne banke podružnica v Mariboru, Anglo avstr. banke podružnica v Mariboru ter Mariborska ekomptna banka v Mariboru. Stranke se v njih lastnem in teresu pozivljajo, da nalože svoje prihranke pri navedenih zavodih ali pa da zamenjajo pri istih neštempljane za že stempljane bankovce. II. Žigosanje se bo pa tudi vršilo pri v to svrhu imenovanih komisijah in sicer: I. komisija v mestni dežki šoli 3 na Jožefovi šoli — načelnik: Učitelj Mirko Pučelik. II. komisija v dekliski mestni šoli pri cerkvi Sv. Magdalene — načelnik: davčni upravitelj Ferdo Kocuvan. III. komisija v šoli Č. Šolskih sester v samostanski ulici — načelnik dr. Josip Rapoc. IV. komisija v Krčevinski šoli — načelnik prof. Ivan Favaj. — V nižje navedenih trgovinah oziroma trafikah kakor tudi pri komisijah se bodo prodajale prijave komad po 5 vinarjev, katere je izpolniti ter pri komisiji z bankovci oddati ki bo takoj stempljanje izvedla ter le stempljan denar stranki vrnila. III. Stempljanje se vrši za vse stranke pri imenovanih denarnih zavodih ter pri obeh navedenih komisijah v sledenem redu: v torek, dne 14. t. m. za vse stranke s začetnicami rodbinskega imena A do G; v sredo, dne 15. t. m. za vse stranke z začetnicami H do L, v četrtek, dne 16. t. m. za vse stranke z začetnicami M do P, v petek, dne 17. z začetnicami R do T in v soboto, dne 18. z začetnicami U do Z. — Za vse stranke, ki bi iz kateregakoli vzroka zamudile gornji rok, se vrši stempljanje v nedeljo in pondeljek, dne 19. in 20. prosinca 1919 do 2. ure popoldne pri navedenih denarnih zavodih oziroma komisijah. Stranke naj se držijo strogo označenega reda ter naj se ne zanašajo na zadnji dan, da jim iz kateregakoli vzroka ne ostanejo bankovci neštempljani, ker bodo sicer izgubili svojo vrednost. IV. Tiskalice za prijave se bodo prodajale v trgovinah gg. Berdajs, Grajska ulica; Ševec, Tegetthofova cesta; Vidovič, Mlinska ulica; Weixl, Glavni trg; v Cirilovi tiskarni, v glavnih trafiki ter v trafikah na Magdalenskem trgu, na Šmidovem trgu ter Tegetthofovi ulici (gdč. Šifko) Benovci (papirnati denar), ki ne bodo do pondeljka, dne 20. prosinca 1919 ob 2. uri popoldne stempljani, bodo brez vrednosti, ker jih državne in javne blagajne ne bodo več jemale v plačilo. — Okrajni glavar.

Bakrena galica.

Modro galico za škopljeno trt proti peronosori v letu 1919 priskrbi Slov. kmetijska družba v Ljubljani vsem vinogradnikom v ozemlju Narodne vlade SHS v Ljubljani, če so

družbeni udje ali ne, po K 8.50 za 1 kg na vseh krajih razdeljevanja, ki se jih toliko ustavovi, da more priti vsak vinogradnik brez kaže imena vredne zamude časa do njih. Ta cena je za celo slovensko ozemlje države SHS enotna in se ne sme nikjer prekoračiti. Vso naročeno modro galico je takoj in naprej plačati. Na naročila brez denarja se družba sploh ne ozira. Priskrbo modre galice jamči družba le tistim, ki jo takoj ali vsaj do 1. marca t. l. naroči, dočim bo zvršitev kasneje došlih naročil zelo dvomljiva ali pa sploh nemogoča. Podrobna deločila in pojasnila o oddaji modre galice so objavljena v 1. številki letosnjega "Kmetovalca" in se dobi na zahtevo njih ponatis zastonj pri Slovenski kmetijski družbi v Ljubljani.

Obmejni Slovenci, v Lučane!

Prihodnjo nedeljo, dne 19. januarja pridite vsi v trg Lučane na tabor obmejnih Slovencev. Začetek ob 11. uri. Kakor smo se na merodajnem mestu podučili, je za varnost popolnoma preskrbljeno. Čete generala Maistra so izdatno ojačene.

Žigosanje bankovcev podaljšano.

Ob sklepu uredništva smo dobili iz Ljubljane naslednjo brzjavko:

Na ukaz ministra za finance v Belgradu je rok za žigosanje bankovcev avstro-ugrske banke podaljšan do včetega 2. februarja 1919. — Dr. Kukovec.

Razne politične vesti.

Nova slovenska vlada. Kakor se nam poroča iz Ljubljane, bo nova pokrajinska vlada tako le sestavljena: predsednik dr. Janko Brejc, podpredsednik dr. Gregor Žerjav, notranje zadeve okrajni glavar Golja, uk in bogočastje dr. Verstovšek, pravosodje dr. Ravnhar, socialna oskrba Prepeluh, narodno gospodarstvo Ante Kristan. Poverjeništvo za kmetijstvo se dodeli predsedstvu. Namesto poverjenika za kmetijstvo bo prideljen vladni kmetijski svet, v katerem bo tudi zastopnik slovenskoštajerskih kmetov. Dr. Brejc, dr. Verstovšek in Golja pripadajo Vseslovenski ljudski stranki (katoliški), dr. Žerjav in dr. Ravnhar Jugoslovanski demokrati (napredni). Prepeluh in Kristan pa socialdemokraški stranki.

Lutrovskega pastorja Mahnerta, katerega so pred 14 dnevi, zapri radi hujskanja proti naši državi, je moralo okrožno sodišče na odredbo Narodne vlade izpostiti. Proti Mahnertu se je nabralo mnogo obtežilnega gradiva. Mož je n. pr. na pogrebih dveh Nemcev na pobreškem pokopališču imel hujskajoče govore. Tudi hišna preiskava je dognala mnogo gradiva, na podlagi katerega bi ga vsako sodišče moralo obsoditi. Radi tega vlada med mariborskimi in okoliškimi Slovenci, katere so l. 1914 po divjaško in po nedolžnem preganjali in jih imeli po več mesecov zaprte v smrdljivih ječah, veliko začudenje in ogorčenje. Sicer pa stopanje zoper Mahnerta ni ustavljen.

Nemški in nemškatarski župani mariborskega okraja so odstavljeni. Na njih mesta so imenovani slovenski možje. Za občino Kamnica je imenovan učitelj Ivan Čepe, Jelovec Franc Hiter, Kaniža Jožef Muršec, Leitersberg Andrej Janžekovič, Sv. Marjeta ob Pesnici učitelj Mirko Vauda, Gornja Sv. Kungota Martin Volavšek, Slemen Blaž Urbas, Slatinski dol Jožef Šerbinek, Sp. Jakobski dol Miroslav Zinaner, Cirknica Franc Lilek, Studenci pri Mariboru Srečko Vokač, Sv. Lovrenc nad Mariborom Alfonz Pernat, Pohorje Karel Visočnik, Pobrežje Jožef Köck, Ranca Ivan Grahornik, Rogoza Franc Malajner, Razvina Franc Rečnik, Radvanje Matevž Potocnik, Tezno Stefan Gselman, Bohova Franc Frangež, Činžat Andrej Hauptman, Črešnjevec Simon Pušnik, Osel Martin Kresnik, Smrečno Janez Ačko, Sv. Lenart v Slov. gor. Radoslav Kopić in Gornja Voličina Franc Vogrin. Namesto drugih nemškatarskih županov se bodo imenovali namestniki v bližnjih dneh.

V Lučane! Pozivamo Slovence in Slovenke pri Sv. Križu, Sv. Duhu, Kapli, Sv. Jurju ob Peči, Sv. Kungoti, Svetinai in v Špišju, da se kolikor mogoče v velikem številu udeležijo shoda obmejnih Slovencev v Lučnah v nedeljo, dne 19. prosinca. Začetek ob 11. uri predpoldne.

Slov. Kmečka Zveza priredi v nedeljo dne 19. t. m. po rani službi božji shod pri Veliki Nedelji v Šeli. Popoldan isti dan po večernicah je shod v

Družvenem Domu v Središču. Govorita gg. post. M. Brenčič in nadrevizor Vlad. Pušenjak o političnem in gospodarskem položaju.

Na Polenšaku priredi Slovenska Kmetska Zveza v nedeljo, dne 26. t. m. ob pol 11. uri predpoldne po sv. opravilu v Šoli shod. Govorita vladni komisar okrajnega odbora v Ptiju g. Michael Brenčič in nadrevizor g. Vlad. Pušenjak. Vsi na velezanimiv shod!

V Studencih pri Mariboru so slovenski del lepkov, ki naznajajo določila radi žigosanja bankovcev, odtrgali in prilepili samo nemške. Vprašamo: Kako dolgo bo smel uganjati Jarič svoje junaške čine zoper Slovence. Takim ptičem bi se morallo že davno pristriči peruti. A mi Slovenci hočemo biti vedno »nobel« ljudje ter božamo naše neprijatelje samo z mehkimi rokavicami. Vojska nas še ni dovolj podučila.

Jugoslovansko-italijanska pogajanja se vršijo v Trstu. Slovence zastopata poverjenika dr. Triller in Remec. Sklenil se bo dogovor o izmeni blaga. O ka i vojski med Italijani in Jugoslovani sploh ni govora. Take lažnjive vesti nalač širijo nemški listi.

Vznemirjajoče vesti. Po Mariboru in okolici so Nemci in nemčurji organizirali širjenje vznemirjajočih vesti. Nekateri jih širijo tako vztrajnostjo, da kar tekajo od hiše do hiše, od osebe do osebe. Uspeh je ta, da te prazne in dočela neverjetnim bajkam podobne vesti padejo na rodovitna tla celo pri naših Slovencih in posebno pri lahkovernih Slovencih. Mnogi se razburjajo, ker radi vse vidijo črno. Mi smo zadevo zasledovali in smo se na pristojnih mestih o vseh podrobnostih prepričali, da na vseh vesteh, ki se širijo, ni ne trohice resnice. Za razburjenje nimajo naši ljudje niti najmanjšega povoda. Položaj je za nas ugoden. Oblast bo vse one, ki širijo vznemirljive vesti, prijela in tako kaznovala, da kmalu ne bodo več imeli veselja kaliti mir s širjenjem razburjajočih in lažnjivih vesti. Naše ljudi pa pozivamo, da vsakega širitev takih novic takoj naznajo oblasti.

Nedopustno odiranje služinčadi. V zadnjem času dobivamo pritožbs, da neka mariborska posredovalnica za službe za razno služinčad zahteva za svoj trud pri posredovanju za službe pretirano visoko osošodnino. Tako n. pr. je zahtevala posredovalnica, koje ime še za sedaj zamolčimo, od deklice, ki je iskala službo natakarice, kar 100 K posredovalnine. Takemu odiranju revne brezposebne služinčadi mora biti konec, sicer pride domino na dan!

11400 usmrčenj za časa vojne v Avstriji. Nek častnik vojnega ministrstva objavlja statistiko, ki dokazuje, da je bila bivša Avstro-Ogrska največji rabelj svojim sinovom. Za časa svetovne vojne so vojaška sodišča naše države obsodila na smrt 11.400 oseb, ki so tudi bile usmrčene. Od teh na smrt osojenih in usmrčenih oseb je bilo pomilovšenih 3800 oseb, toda še le potem, ko so že bile davno usmrčene. V to število usmrčenih je pa ni včelo ono ogromno število zlasti vojaških oseb, ki so bile takoj brez vsakega pravoreka kratkomo na povelje kakega poveljnika usmrčene.

Vsem po nedolžnem preganjanim. Vse tiste osebe, ki so vsled preganjanja prejšnje vlade trpele kako škodo, bodisi neposredno ali posredno, se naj zglase pri pristojnem okrajnem glavarstvu ali pa pri mestnem magistratu najpozneje do dne 25. januarja t. l.

Narodna vlada SHS v Ljubljani, oddelek za uk in bogočastje, je odstavila Ivana Dreflaka, okrajnega šolskega nadzornača za mesto Maribor in za nadzorstvene okrajev Sv. Lenart, mariborska okolica in Slov. Bistrica ter za to okrožje začasno nastavila J. Jurka, okraj. pomožnega učitelja v Mariboru.

Tedenske novice.

Občina Fram je imenovala generala Maistra in glavarja dr. Lajnščica za častnega občana. Častitamo!

V Pariz sta brzjavna pozvana mariborska bogoslovna profesorja dr. Kovačič in dr. Slavič. Gre za določitev severne jugoslovanske državne meje.

Dr. Lukman poklican v Ljubljano. Bogoslovni profesor dr. Fr. Lukman je dodeljen poverjeništvu za uk in bogočastje v Ljubljani kot referent za uk in bogočastje. Danes zvečer se dr. Lukman odpelje v Ljubljano, kjer bo že južri nastopil svoje mesto.

Duhovniška vest. Župnijo Sv. Marjeta niže Ptuja je dobil č. g. Ivan Šketa, kaplan v Grižah, ter bo inštaliran 1. februarja.

† Župnik Leopold Skuhersky. Umrl je dne 14. januarja po dolgotrajni bolezni vlč. g. Leopold Skuhersky, župaik pri Sv. Marku niže Ptuja. Bil je večkrat previden s svetimi zakramenti. Umrl je kot svetnik. Umrl je lavantinski Job. Lani je obhajal čudovit jubilej 25letnico svoje bolezni in do tedaj je opravljal svojo službo, česarne z velikim trpljenjem, vestno in natančno, kakor redko kateri. Bil je izredno nadarjen in pobožen duhovnik in potrežljiv kakor Job. Posvečen je bil dne 25. julija 1890 in daroval prvo sv. mašo kot treternik pri svojem stricu, župaiku v Pruski Šleziji. Služboval je kot kaplan v Grižah pri Celju, ker si je nakopal bolezni pri sprevodenju bonika v strašni zimi, ki ga je mučila celo življenje. Bil je na Laškem pri Celju 2. in 1. kaplan, 1899 je postal župnik v Liki pri Zidanem Mostu, 1904 pa župnik pri Sv. Marku. Umrl je kot mučenik v svojem poklicu. Bil je Čeh, pa zvest sin slovenskega naroda in zvest apostol Gospodov. Blagor mu!

† Anton Mravljak. V Vuzenici so imeli dne 8. t. m. pogreb, kakršnega Vuzenica že ni videla dolgo, dolgo vrsto let. Spremljali so k zadnjemu počitku očeta Mravljaka, moža, kakršnih je malo med nami. Bil je nad vse skrben in delaven gospodar sebi in tudi občini, kateri je županoval 20 let. Moli in delaj, to je bilo njegovo geslo, po katerem se je ravnal vse svoje življenje. Kakor granit naših gora tako čist in tako trden je bil njegov značaj. Svojega odločno slovenskega prepranja ni nikoli zatajil, nikoli ni omahoval, dasi so mu metali nasprotniki polena pod noge. Njegova hiša je bila središče Slovencev. Tam so se vršili shodi, veselice in druga zborovanja. Nemala zasluga, da se ondotni kraji niso še bolj ponemčili, je pripisati pokojnemu in njegovi hiši. Blagemu pokojnemu bo ohranjen trajen spomin med obmejnimi Slovenci!

Duhovne vaje za dekleta pri Sv. Jožefu v Celju se bodo obhajale kakor druga leta ob dnevnih večne molitve. Začetek dne 21. t. m. v torek na včer. Sklep dne 25. t. m. v soboto zjutraj. — Predstojništvo.

Predavanja o jugoslovanski zgodovini. Prihodno nedeljo, dne 19. januarja bo predaval g. dr. Maks Kovačič o plemenski enotnosti Srbov, Hrvatov in Slovencev. Ker je snov prav sedaj zelo aktualna, je pričakovati obilne udeležbe. Začetek ob 10. uri v Narodnem domu, I. nadstropju. — Zgodovinsko društvo.

Ljudska knjižnica na jezikovni meji prosi vse tiste rodomube, ki imajo shranjene vse številke »Slovenskega Gospodarja« in »Malih Novic« iz l. 1918, da jih blagovolijo odstopiti. Prosimo, da se dotedne številke pošljejo v uredništvo »Slovenskega Gospodarja.«

Mariborski Orel je imel v petek, dne 10. dec. dobroobiskano zborovanje. Govorili so: dr. Slavič, Pušenjak in Žebet. Izvolil se je širši pripravljalni odbor, ki ima nalogo da do občnega zaborava, dne 18. prosinca vse potreba pripravi. Prihodnja seja pripravljalnega odbora v petek, dne 17. prosinca v uredništvu Straže. Mladenci (trgovski in obrtniški pomočniki, vajenci, sluge, hlapci, delavci) oglašate se k Orlu. Vpisuje se v uredništvo »Straže.«

Slov. pevsko društvo s sedežem v Ptuju priredi v nedeljo, dne 26. prosinca v citalniški dvorani ob 2. uri popoldne svoj XXIV. veliki občni zbor z običajnim dnevnim redom. Ako bi ne bilo pri prvem zborovanju potrebnega števila druščenikov navzočih, se vrši občni zbor 14 dni pozneje, t. j. v nedeljo, dne 9. srečana t. l. Prijatelji (ce) slovenskega in sploh slovanskega pesja in glasbe se vabite k prav obilni soudeležbi.

Krompir. Kupi se več vagonov krompirja. Ponudbe se naj pošljejo SHS vojaški intendanci v Mariboru, Nagyjeva ulica št. 7, I. nadstr.

Tabor »Svete vojske« bo v nedeljo, 19. januarja 1919 v Ljubljani v veliki dvorani »Uciona«. Začetek ob 9. uri dopoldne. Trajal bo cel dan. Govorili bodo: Nekdo: Da bomo narod poštenjakov! Učitelj E. Gangl: Vzgoja naroda. Dr. M. Opeka: Na pesek — ali na skalo? Učiteljica M. Koželj: Vzgoja mladine k treznosti. P. Jeronim Tomac, kapucin iz Reke: Hrvatska »Sveta vojska«. Dr. Drago Perović, vseučiliški profesor iz Zagreba: Društvo abstinenec med Hrvati. Treznost v Srbiji. Govori srbski častnik. Dr. Žrjav: Kaj moramo glede alkoholizma zahtevati od zakenodajcev v Jugo-

slaviji. Zdravnik dr. Zalokar: Trezaost in hravnost — pogoj zdravega narodnega naraščaja. Gospod M. Klemenčič: Hravnost in žena. A. Prepeluh, komisar Narodne vlade: Mir med nami. Župnik pisatelj F. Finžgar: Sklepni govor. Vsako društvo in vsaka družba z deželi naj pošije najmanjenega člana in članico in sicer enega najbolj razumnih, da bo potem doma poročal o vsem, kar je v Ljubljani slišal. Gre se za to, da se postavi zdrav in trden temelj poštenemu in sretnemu življenju v naši mladi Jugoslaviji. — Na vprašanje, da bi prišli razumni in zavedni ljudje, dekleta in fantje, na tabor tudi iz Stajerskega, če bi dobili v Ljubljani stanovanje in hrano, se naznana, da bodo dobili, ako pravotasno naznanijo svoj prihod »Sveti vojski« v Ljubljani. Ker so pa pošne zvezne sedaj slave, se bo nekaj prenočišč v Ljubljani preskrbelo tudi za tiste, ki se ne morejo pravčasno naznaučiti. Udeležence s Stajerskega bo v soboto pri prihodnih viakih na kolodivra v Ljubljani nekdo pričakovat.

Odbor.

Prodaja alkoholnih piča je omejena. Nas. vila SHS v Ljubljani je z ozrom na resnost časa odredila, da je prodaja in tečaj alkoholnih piča do preklica omejena. Popoloma je prepovedano točenje in podaja na drobno žganih oponih piča, le pridatek rumu ali konjaka k čaju v izneri do cilja poročja je dovoljen. Gostilne smejo biti odprte samo do devetih kavarne pa do desetih zvečer. Gostilničar ni dolžen dati enemu gostu več kakor pol litra vina ali en liter piva. Mlado stne osebe, ki se niso dopolnile 17. leta svoje starosti, smejo hoditi v gostilne in kavarne samo v spremstvu doraslih svojcev, varuhov, rediteljev ali drugih nadzorovalnih oseb. Javne vesslice, plesi itd. se morsko končati najkasneje o polnoči. Gostilničarji, kavarnarji, pa tudi prireditelji javnih vselic se kaznujejo, ako zakrivijo prestopek zoper to naredbo, z denarno globo od 20 do 4000 K. Kaznujejo se tudi gostje, ki pri preteklu policijske ure se bivajo v gostilni, oziroma kavarni, na globo od 20 do 200 K. Ako obsojenec ne more plačati denarne globe, se ta izpremeni v zaporno kaznen. Vse denarne globe se stekajo v ubožniški dotedne občine.

Stanovanjske težave. Po polomu stare mačhe Avstrije se je pojavila po vseh večjih mestih, ki ležijo v območju države SHS stanovanjska misera. Priseljeni nemški uradniki in njihove rodbine, tujci, so ostali večinoma mirao v svojem dosedanjem bivališču; naši, iz tujine upoklicani uradniki pa so takorekoč ostali brez strehe, ker se nemški uradniki in njih družine še ne odzsujojo. To je do vedlo našo narodno vladu k ukrepu, da je izdala posebno zakonito naredbo (st. 180 z dne 6. decembra 1918 in st. 190 z dne 9. dec. 1918) gle桑 som katere je občina upravičena poseči po stanovanjih, ki so neuporabljena ali nezadostna, uporabljena in jih nakazati v uporabo strankam brez stanovanj. V Mariboru in bližnji okolici je došlo stanovanj, kajih imetljivi so odsotni in se istočasno smatrati za popolnoma neuporabljena. Razen tega imajo posebno imoviteški ljudje, kajih rodbina obstoji iz ene ali dveh oseb nerazerno velika stanovanja z več kot 3 sobami, ki jim služijo le v namen, da kažejo svoj luksus, svoje blagostadje in svoje visoko socijalno stališče. Občinstvo se najuoči pozitivja, da sporoči ustreno ali pismeno naslove lastnikov hiš in imetljivcev neuporabljenih ali nezadostno uporabljene stanovanj tukajšnji SHS državni policiji na Stolnem trgu št. 11, da ista poseže v imenu vladnega komisarja za mesto Maribor po teh stanovanjih in jih nakiže našim ljudem, ki so brez strehe, oziroma so prisiljeni posluževati se skrajno nezdravih lokanj v prenočevanje. — Le na tak način bo možno odpraviti stanovanjski krizi in spraviti naše ljudi pod pošteno streho.

Izložbena okna v Mariboru. Mestni magistrat razglaša: V smislu § 53 obrt. reda odrejujem, da morajo posetniki izložbenih oken imeti razstavljene predmete, ki se neobhodno rabijo za vsakdanje življenje kakor: živila vseh vrst, obleke, obivala, pokrivala, perilo, milo, sveče, jedilno orodje in podobno, izvzemši luksus predmetov označene s cenami. Mestni magistrat si pridružuje pravico, da bo pri previško in neopravičeno označenih cenah dotedne predmete zasegal, brez osca na ovačbo, ki se bo ob jednem zaradi navijanja ces napravila. Hkrati se pozivajo vse gostilničarji in kavarnarji, da v smeri že obstoječih naredil takoj skrbijo zato, da bo vsek dan na vsakomur vidnem mestu v vseh gostom namejeneih prostorih nabit cenik jedil, ki se tisti dan prodaja, in cenik piča. Prestopki tega razglasja se bodo izkazovali po obrtnem redu.

Mestna tržnica v Mariboru. V pondeljek, dne 13. jan., so na Novem Glavnem trgu določili in

izmerili prostor za mestno tržnico. Te dni bodo postavili barako, ki bo dolga 20, široka pa 10 m. Baraka bo razdeljena na dva dela. Na vsaki strani bo pet prodajaln. Zgradba sicer ne bo imela posebno lepe slike, a bo velikega praktičnega pomena, ker bo skrivala brez maksimalnih cen regulirati cene živilom.

V svarilen zgled. Od 4. stotnije mariborskoga polka so se med potjo iz Maribora do Razkrizja pri Ljutomeru samovoljno odstranili (dezertirali) od svoje čete naslednji vojaki: Jožef Kolenc, doma iz Trnove pri Gorici, Ivan Fazarin od Sv. Jakoba v Slov. gor., Anton Lazič iz Vodranc pri Sredšči, Franc Moravec iz Lunovcev pri Ormožu, Janko Steplovšek od Sv. Ene pri Podčetrtek, Štefan Černšček iz Ptajske gore, Martin Čokan, iz Krapja pri Ljutomeru, Matija Granda iz Vitana pri Sredšču, Ciril Ocešnik iz Jastrebov pri Ormožu, Ivan Megla iz Cvetkovcev pri Veliki Nedelji, Jožef Potočnik iz Vrhov pri Slov. Bistrici, Franc Medig iz Koga pri Sredšču, Konrad Rubin iz Lazevasi pri Ptuju, Maks Harb iz Dragučeve pri Mariboru, Albert Pec iz Maribora, Martin Putko iz Polenščke, Franc Ovank iz Pesnice in Jožef Ross iz Dobja. — Vsi imenovani so zasedeni kot navadni ubežniki (dezertirji) in jih bo zadeba zaslužena kazen. Naj bodo vsem v svarilen vzgled!

Prekmurski kalendar. Izšel je ravnokrat kalendar za naročnike »Novin« in »Marijinega lista« za 1919. Kalendar se naročuje pod naslovom: »Jožef Kiekl, plebanov v Nagylošay, Vasmegye, Ogrsko. Denar 2 K se mora naprej plačati. Pod istim naslovom se naročuje prekmurski tedenik »Novine«, ki stane na leto 8 K. Vsakemu zavednemu Slovencu priporočamo, naj se naroči na »Novine«. Če ga že ne zanimalo pisanje, pa naj vsaj s to malenkostjo 8 K podpira podjetje naših ubogih prekmurskih Slovencev, ki še vedno tičijo pod težkim ogrskim jarmom. Naj bi ne bil ta poziv zastonj. — Matjaž Kuzma.

V Medžimurju so praznovali dne 10. januarja narodni praznik v praznavu osvobojenja izpod madžarskega jarma. V Čakovcu se je iz vseh delov osvobojene domovine zbral na 10 000 ljudi. Pod milim nebom je bila slavba božja. Po maši se je zbrala na trgu narodna skupščina, kjer je govoril zr. Medžimurje dr. Novak. Na skupščini je bila z velikanskim odobravanjem sprejeta rezolucija, ki slika trpljenje Jugoslovanov pod madžarskim jarmom in ki ni temelju pravične samoodločbe zahteva priklopitev k Jugoslaviji. Tabor se je razdelil ob prepevjanju narodnih pesmi in viharnimi ovacijsami kralju Petru in regentu Aleksandru.

Reorganizacija naše armade. S prvim marcem t. i. stopi nov začasni naredbenik jugoslovanske armade v veljavo. Po novih določilih se opusti dossadanja vojna okrožja in domobranstva dopolnilna poveljstva ter črnovojniška poveljstva. Na njihovo mesto stopijo enotno organizirana polkovna okrožna poveljstva. Po novem naredbeniku so naborni dolžnosti podvrženi vsi moški od 21. do 25. leta. Armada se deli v tri pozive in črno vojsko. Prvi obsegajo letnike od 21. do 31. leta, drugi od 32. do 37. in tretji od 38. do 45. leta, črna vojska za skrajno silo, od 46. do 50. leta. Razdelitev v nova polkovna okrožja se bo v najkrajšem času izvedla po vsej Jugoslaviji.

Vsaka župnija svojo kmetijsko podružnico! Jugoslaviji je treba trdne gospodarske podlage, ki nam jo bo v Sloveniji oskrbila Slovenska kmetijska družba v Ljubljani, ako potem podružnic po stanemo njeni udje in izvrševalci njenih zlatih navodil. Naj se najde v vsaki župniji nekaj rodnih ljudov, ki bodo, ako še niso, takoj pridobili vse zavedne kmetovalce za njio. Na sestanku v Mariboru se je za letos določila udajna 10 K, 6 K se bo postalo »Slov. kmetijski dražbi«, ostalo pa pridobil za popravilo in nakup raznega orodja. Glede organizacije podružnic daje pojasnila Slov. kmetijska družba v Ljubljani. Ne izvrstni strokovni list »Kmetovalec«, ki izide vsake 14 dni, naj pride v vsako našo kmečko hišo. Polkučnic grašče kmetijske družbe je bilo mnog premalo. To napako letos popravimo s tem, da si osnuje vsaki župnija svojo kmetijsko polčačnic. Sedaj je čas za to delo. Pokažimo, da začemo izrabiti dosegano svo bodo tudi za vsestranski gospodarski napredok.

Zakaj imej vsaki župnija svojo kmetijsko podružnico? Ker je poslovanje olajšano in delo v eni župniji veliko latje kot če je več župnij v eni podružnici. Za tajanstvo ni treba več zanju nemščine kot prej. Vsak zavednejši kmetovalec lahko sedaj opravlja tajanstvo. Če je laži bilo pri graški kmetijski družbi nad 4000 slovenskih udov, mora jih letos dobiti Slov. kmetijska družba na Stajerskem ozemlju najmanj 10.000. Torej hitro na delo!

Rok za prošnje za vojaške podpore podaljšan. NV je v seji dne 9. jan. t. l. sklenila, da se prošnje za prispevek za preživljjanje svojcev vpoklicanih ali vjetih, za naklonitve nujno potrebnim svojcem invalidov, padlih, vsled vojne umrlih ali pogrešanih vojakov, za amerikanske podpore podaljša do 31. jan. t. l. Podpore se bodo dajale le res nujno potrebnim upravičencem. Vse te prošnje se morajo vložiti pri davkarijah.

Podpore invalidom. Invalidi, ki so vsaj 20% nesposobni za svoj poklic in res ne morejo izvrševati svojega dela in so res potrebeni, imajo poleg invalidske pokojnine, če jim je že nakazana, pravico do naklonitve, ki znaša po odstotkih njihove invalidnosti po 1 K do 1.60 na dan. Invalidi, ki še nikdar niso bili pri superarbitraciji, naj pismeno potom oročništva prosijo na svoje vojno dopolnilno poveljstvo, da jih čimprej pokliče k superarbitraciji, pri kateri bodo takoj dobili izplačane primerne doklade. Da pa morejo njihovi res potrebeni svojci prositi za naklonitev, naj se dajo taki invalidi pregledati pri okrajnem uradnem zdravniku in če jih bo spoznal vsaj za 20 odst. nezmožne za poklic, potem njegovi res nujno potrebeni svojci do 81. t. m. pri svoji davkariji lahko prosijo za naklonitev.

Pokojnine invalidov, vojnih vdov in sirot. Vse te osebe že nekaj mesecev niso dobile svojih pokojnin iz Dunaja po pošti. NV se je veliko trudila, da doseže redno pošiljanje teh pokojnin. Dunajska poštna braničica in penzijska likvidatura zdaj zoper redno poslujeta in sta ravnotek sporočili, da bodo vsi upravitenci dobili zastale zneske in pokojino za januar še tekom tega meseca. Kdor bi denarja pa vendar le ne dobil, naj to z natrjenimi podatki sporoči »Jugoslovanskemu zastopstvu SHS«, Dunaj, I., Seilerstraße 30/I, ki bo izposlovalo hitro in ugodno rešitev.

Na mariborski trg je prineslo dne 14. januarja 136 Slovencev in Hrvatov iz okolice Čakovca cele vreče fižola, keruze, koruzne moke, jajc itd. Prodajali so: fižol po K 2.40 liter, keruzo 2 K, moko K 2.40, jajca 50—60 v komad.

Razne novice.

Lahek, prav dober zaslужek dobe podjetni fantje in može v Jugoslaviji. Ponudbe naj se stavijo ustimeni ali pismeno uredništvu »Slovenca«, Ljubljana.

Organisti in cerkveniki dobe prav dober in Lahek zaslужek. Pojasnila daje uredništvo »Slovenca« v Ljubljani.

Delavci in delavke, spretni, priljubljeni: Prilika se vam nudi za dober poštranski zaslужek. Pisme ali ustimeni ponudbe naj se naslovijo: Uredništvo »Slovenca«, Ljubljana.

Izgubila je uboga vdova v petek dne 10. januaria opoldne na Glavnem trgu v Mariboru ovitek v katerem je bila pola za dobivanje vojaške podpore, glaseča se na ime Ivana Nusdorfer vdova, Tezen pri Mariboru št. 7, ter 100 kron denarja. Uboga vdova prosi, naj ji najditelj vrne saj polo, ker brez nje ne dobi podpore, najditelju pa itak ne koristi.

Oklic. Okrajno sodišče v Ptaju razglaša: Po predlogu varuba nedol. Topolovečevih otrok iz Gradiške pri Leskovcu se proda dne 18. prosinca predp. ob 10. uri na licu mesta v Gradišah pri Leskovcu hiš. št. 28 okroglo 50 hl novega vina. Vino je večinoma belo, deloma pa tudi rdeče (portugizer). Vino je cenjeno na 3 K liter.

Pojedelske stroje in orodje vsake vrste, lastnega in tujega izdelka, prodaja najcenejše slovenska tvrdka D. Stucin na Dunaju, 18, okraj, Höhngasse 4. Dopisuje se slovensko.

Gostilno s primernim stanovanjem za večjo družino želi vzeti v sredini mesta v najem boljša družina. Pismene ponudbe v uredništvo.

Lepo darilo. Člani voj. red. Straže v Mariboru so zbrali med seboj kot božično darilo za srbsko siročat znesek K 377. Hvala velikodušnim darovalcem!

Brivci pozor! Narodni svet za trg Sv. Lenart išče inteligentnega brivca, ki bi bil ob enem sposoben izvrševati občinske posle. Enako isti Narodni svet išče narodnega dimnikarja.

Odvetnik dr. Josip Leskovar ima svojo pisarno v posloju stare gimnazije, Koroška cesta št. 1.

Stenografa-strojepisca takoj sprejme odvetnik dr. Josip Leskovar, Maribor, Koroška ul. 1,

Zagarja za navadno žago, ki je vajen samostojno tudi žago brusiti in ustavljalni, najraje samca, četudi starejšega moža in mlinarja za navadni mlín, samca, sprejme takoj veleposestvo »Slom« (Slomškov dom) na Ponikvi ob juž. žel.

Prednost ima žagar ali mlinar, kateri je oben strck, četudi ene strcke manj vejen. Nastop službe takoj, presto stanovanje in prosta hrana in primerno dobra plača po dogovoru.«

Dopisi.

Maribor. Mestni gospodarski urad naznanja, da bo oddal trgovcem večje množine sledenih živil: Nadomestila za kavo v zavojih in vrečah, kumare, sir, poljsko cikorijo, posušeno zelenjad čebulo, ogrsko moko za kuhanje in krušno moko, kislo repo, kislo zelje, suhe gobe, papriko, paradižnike, med fitol ter prazne lesene zavoje za marmelado in prazne sode. Nadalje bo razdeljeval sol med trgovce od srede nadalje na Rotovškem trgu št. 6. Trgovci, ki so že razprodali sveče, se pozivljajo, da oddajo karte za sveče. Tvrda Martinc bo oddajala vžigalice samo mariborskim trafilam.

Maribor. Poštni urad III. (v Magdalenskem predmestju) Franc Jožefova cesta zopet posluje. Voditeljica urada je gospa Mrak, dosedaj poštarka pri Gornji Sv. Kungoti. Uradne ure so začasno od 9. do 4. ure popoldne.

Jarenina. Na starega leta dan smo pokopali iz naše Poličke Vasi nad 80 let staro vrlo gospodinjo Ciliko Jager. Na svodenje nad zvezdami!

Sv. Lovrenc nad Mariborom. Uradni dnevi mariborskogra okrajnega sodišča bodo tekom leta 1919 pri Sv. Lovrencu sledenje dni: 27. januarja, 24. februarja, 24. marca, 28. aprila, 26. maja, 23. junija, 28. julija, 25. avgusta, 22. septembra, 27. oktobra, 24. novembra in 22. decembra.

Sv. Bolfank v Slov. gor. Dne 5. dec. smo zanesli k zadnjemu počiku posestnika in čevljarija 41 let starega Franca Poštraka iz Bišeckega vrha. Bil je tudi naročnik »Sl. Gospodarja« in »Straže«. Počivaj v miru!

Sv. Trojica v Slov. goricah. Španska bolezna je tu zahtevala veliko žrtev. Najhujše je divjala v občespoščevani družini Petra Lorberja v G. Perčicu. Ugrabila je načebudnega 16letnega Jakoba Lorber in 28letno Marijo Lorber. Družini naše iskreno sožalje. — Proslava ujedinjene Jugoslavije se je vršila 29. dec. Vse slavlje je bilo vojaškega značaja. Ves trg je bil v narodnih zastavah. Te je bivši župan Ferd. Golob pred par leti prepovedal, Dne 29. decembra je pa pomotoma razobesil srbsko zastavo. Došle goste iz Sv. Lenarta je pozdravil predsednik Narodnega sveta in tržki župan dr. Weixl. Nato je vojaštvo in gostje odkorakalo k službi božji. Slavnostni govor je prevzel č. g. Fr. Pavlič. Po službi božji je bil shod pod samostansko lipo. Goveril je stotnik Goriček in učitelj Klementič. Manifestacijskega obhoda po trgu se je udeležilo tudi civilno prebivalstvo. Vsa slavnost se je zaključila z vojaškimi salvami, katerih Trojčani niso zlepa slišali.

Bralno društvo Sv. Jurij ob Ščavnici ima dne 19. t. m. občni zbor po večernicah v čitalnici. Kobilni udeležbi vabi odbor.

Sv. Bolfenk pri Središču. Naš obč. odbor je protestiral proti italijanski okupaciji jugoslovenskega ozemlja in proti italijanskim nasilstvom.

Ptuj. Občni zbor Kmetijske podružnice za ptujsko okolico je bil precej obiskan. Načelnik g. Brencič kratko poroča, zakaj moramo od graške kmetijske družbe odstopiti in h kranjski kmetijski družbi v Ljubljani pristopiti. G. uradni vodja dr. Pirkmayer pozdravi zborovalce v imenu vlade ter jih izpodbuja k obilnem pristopu. Na razna vprašanja je takoj odgovoril. Pristopilo je k podružnici kot člani 45 že ta dan in je upati, da jih bo še najmanj 100 pristopilo. Dr. Fermevc pozdravi zborovalce v imenu Narodnega sveta ter predlagata rezolucijo, da pozdravljamo ujedinjenje Srbov, Hrvatov in Slovencev pod dinastijo Karadžordževićev. Predsednik še predlaga, da odločno protestiramo proti zasedanju naših najlepših slov. krajev od strani Italijanov, kar je bilo enoglasno sprejeto.

Št. Janž na Drav. polju. Tukajšnje bralno društvo, ki je več let počivalo, je na praznik sv. 3 Kraljev vstalo k zopetnemu delovanju. Vršil se je ta dan občni zbor, ki se ga je udeležilo krog 300 ljudi. Olvoril ga je pevski zbor s pesmijo »Lepa naša domovina«, tudi pozneje so zapeli pevci 2 krasni pesmi. G. župnik je pozdravil zborovalce.

Drugi govornik je razpravljal o nalogah izobraževalnih društev. Potem je g. nadučitelj pozival starše, naj bi šolo podpirali ter skrbeli za izobrazbo in vzgojo otrok. Nato se je izvolil novi odbor.

Sv. Marko na Ptuju. Dne 5. t. m. smo imeli dobro obiskan shod. Govorili so: gg. gimnazialski ravnatelj Vajda iz Ptuja, profesor Kolarč in poslanec Brendič. Pojudno so poslušalcem pojasnili naše novo politično stališče, pomen svobode, ope-

zarjali na velik pomen posebno izobrazbe in organizacije kmetskega stanu in zavračali hudo hujškarje naših nasprotnikov, bivših Štajerščev.

Sv. Lovrenc na Drav. polju. V nedeljo, dne 29. decembra po večernicah je imela Kmetijska podružnica občni zbor, ki se ga je udeležilo do 400 gospodarjev in gospodinj, mladeničev in deklet. Načelnik podružnice je poročal o delovanju podružnice. Nato se je razvil važen pogovor. Sprejeli se se važni sklepi.

Rače pri Maribor. Opaža se že, da je okrajni zastop v Mariboru prišel v slovenske roke. Prvo, kar se opazi je, da je isti dal postrgati blato po okrajnih cestah. Bil je pa že tudi skrajni čas, nakopilo se je že toliko blata, da ga že skoraj ni bilo moči pregažiti. Pa kako tudi ne, saj se že štiri leta ni zapeljalo niti jeden voz gramoza na nje in sploh nič popravljalo. Upamo, da se bosedajni zastop bolj zanimal za nas poljance, kot stari nemčurški.

Slivnica pri Maribor. V nedeljo, dne 12. jan. smo imeli občni zbor Bralnega društva; popoldne se je pa obnovila Mladenička Zveza in Orel. Prihodnjo nedeljo po jutranjem sv. opravilu se vrši zborovanje v stari Šoli, kjer govori govornik iz Maribora o žigosanju papirnatega denarja in tudi o drugih sedaj važnih vprašanjih za naše ljudstvo. Stvar bo vsakega zanimala. — Popoldne po večernicah je mladinski shod. Pridite!

Ruše. V Ruško kočo in Planinko so vložili 30. ali 31. decembra tatje in napravili okoli 2000 kron škode. Kdor tatove izsledi, dobi 100 K nagrade, bodisi oročnik ali civilist. — Planinsko društvo v Rušah.

Makole. Odkar je nastopil tukajšnjo službo nov g. kapelan, č. g. Marko Krajnc, se je pri načelo novo življenje v vsakem oziru. »Orel« se je zopet zdramil; Kat. izobraževalno društvo je novo oživeljalo; Dekliska zveza se je ustanovila in šteje danes že blizu 200 članic. »Bogoljba« je naročenih nad 80 iztisov iz »Glasnika Najs. Srce« tudi blizu 40 iztisov. Slava! Bog živi in blagoslov.

Brežice. Protestni shod zoper Italijo in zoper nasilstvo koroških Nemcev se je vršil preteklo nedeljo ob velikanski udeležbi ljudstva. Velika dvorana Narodnega doma je bila premajhna. Govornik prof. dr. Hohnjec je govoril o italijansko-jugoslovenskem sporu ter ostro zavračal italijanske zahteve, opirajoče se na londonsko pogodbo. Drž. posl. dr. Benkovič je pojasnjeval stališče VLS nasproti novim dogodkom. Naša stranka bo imela veliko zaslonbo v bodočem državnem veču, ker je tudi hrvatski in srbski narod pretežno kmetski. Tretji govornik, koroški begunec župnik Gabron je slikal žalostno usodo koroških Slovencev, zlasti voditeljev ljudstva, ter pozival mladino, naj gre branit svojo zemljo, da nas ne bo enkrat zgodovina vsled narodne mlačnosti imenovala izdajalce domovine. Slednjič je še g. Pečnak kazal na povzročitelje svetovne vojske, ki niso Srbi, ampak svetovalci bivšega cesarja Franca Jožefa, madžarski grof Tisa in nemški cesar Viljem. Narodni vlad v Ljubljani se je poslala resolucija, v kateri se ogorčeno protestira zoper zasedbo jugoslovenskega ozemlja po Italijanh, ter se zahteva za Jugoslavijo celotna Goriška, Trst, Istra in Dalmacija in zgnjevom ugovarja proti nasilnosti in krivičnosti ki jih uganjajo nemški Korošci, oziroma njihove tolpe proti tamošnjemu slovenskemu prebivalstvu. Govoril je tudi gosp. Urek iz Globokega. Z življekli na prijatelja kmečkega ljudstva, regenta Aleksandra, je bil krasen shod zaključen. — Popoldne se je vršil v istih prostorih lepo obiskan občni zbor slov. kat. izobraževalnega društva na katerem je mladolinjub g. profesor dr. Hohnjec govoril o stanju in dosedanjih uspehih izobraževalnega dela med našim narodom. Zlasti mladina naj skrbi, da si bo v izobraževalnih društvih iskala pomoči in sredstva za primerno izobrazbo, da bo tudi v prihodnje slovenski narod glede na izobraženost imel prvenstvo v Jugoslaviji. Vsi mladenci v mladeničke zveze in dekleta v dekliske zveze!

Sv. Peter na Medvedovem selu. Mlad. Zveza je priredila v nedeljo, dne 12. jan., lepo Vodnikovo slavnost. Domači župnik je orisal pomen prvega slovenskega pesnika Valentina Vodnika, mladenci pa so, večinoma začetniki, prav dobro predstavljali igro »Sanje.« Igra se v nedeljo, dne 19. t. m. ponovi. Pridite tudi sosedje!

V Šmarju pri Jelšah se je vršil na Štefanovo protestni shod zoper laško-nemško grabežljivost. Vse potrebno je pojasnil župnik Gomilšek. Obširna resolucija se je poslala regentu Aleksandru in NV v Ljubljano.